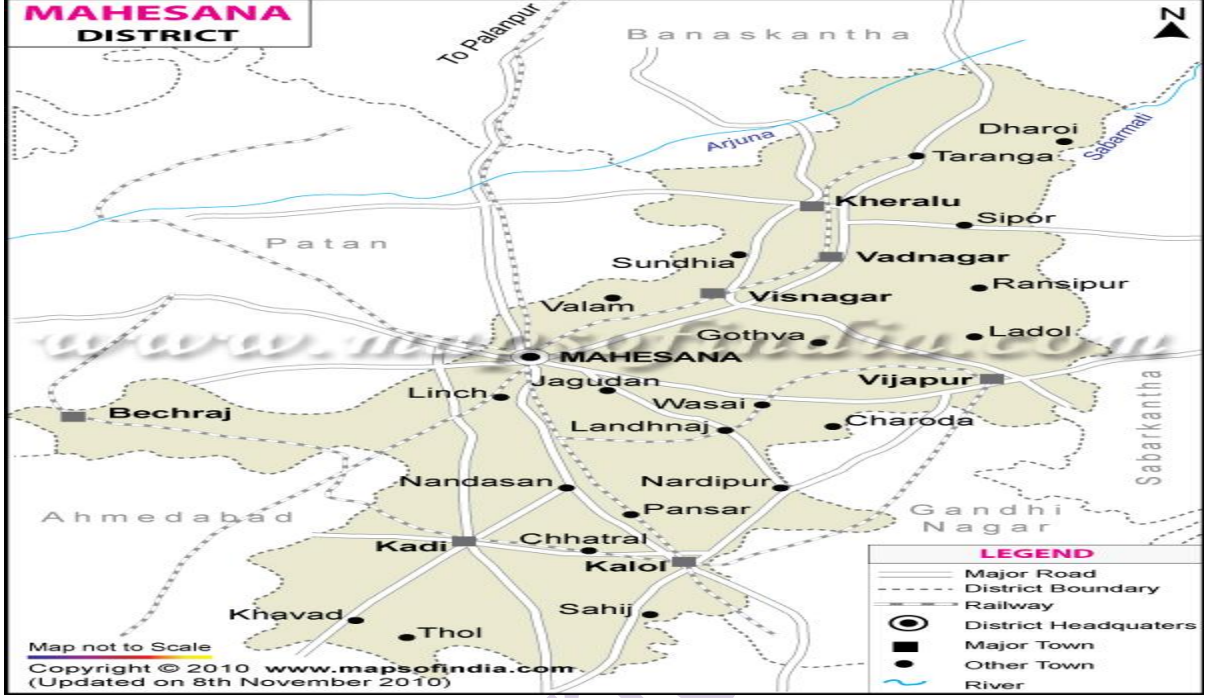

મહેસાણા જિલ્લો

- ❖ સીમાઓ :-મહેસાણા જિલ્લાની આજુબાજુ ઉત્તરે પાટણ અને સુરેન્દ્રનગર દક્ષિણમાં અમદાવાદ સાબરકાંઠા,ગાંધીનગર, અને બનાસકાંઠા જિલ્લા આવેલા છે.
- ❖ ક્ષેત્રફળ :- ૪.૩૯૩ ચો કિમી
- ❖ સ્થાપના :-૧૯૬૦
- ❖ મુખ્ય મથક :-મહેસાણા
- ❖ હવાઈ મથક :- નથી
- ❖ વસ્તી :- ૨૦,૨૭,૭૨૭ (૨૦૧૧ મુજબ)
- ❖ ક્રમ :- પંદરમો
- ❖ અક્ષર જ્ઞાન :- ૮૪.૨૬%
- ❖ સ્ત્રી પુરુષ પ્રમાણ:- ૯૬૨ (દર હજારે)
- ❖ વસ્તી ગીચતા :-૪૬૨ એક ચો.કિમી (વ્યક્તિ દીઠ)
- ❖ વિધાનસભાની કુલ સીટો :- ૭ { ખેરાલુ, ઉંઝા, વિસનગર,બેચરાજી, કડી (એસ.સી),મહેસાણા અને વિજાપુર }
- ❖ તાલુકાઓ : -૧૦ (૧)મહેસાણા, (૨)કડી, (૩)બહુચરાજી, (૪)વડનગર, (૫)વિસનગર, (૬)વિજાપુર, (૭)ઉંઝા, (૮) સતલાસણા , (૯)ખેરાલુ (૧૦) જોટાણા
- ❖ તાલુકા પંચાયતની કુલ સીટો :- ૧૦ (૨૧૬) (કોંગ્રેસ-૧૩૪, ભાજપ-૬૧,અન્ય- ૧૩)

(મહેસાણા-૩૨ , કડી-૩૦, ખેરાલુ-૧૮ ,સતલાસણા-૧૬, વિસનગર-૨૪, ઊંઝા-૧૮, વડનગર ૧૮, બેચરાજી -૧૬,જોટાણા-૧૬, વિજાપુર-૨૮)

- ❖ જિલ્લા પંચાયતની કુલ સીટો :- ૪૨ (ભાજપ-૯ ,કોંગ્રેસ-૩૩)
- ❖ જિલ્લા પંચાયત પ્રમુખ :-
- ❖ જિલ્લા પંચાયત ઉપપ્રમુખ :-
- ❖ નગરપાલિકાની સંખ્યા સંખ્યા :- ૭ (૧) મહેસાણા, (૨) વિસનગર, (૩) કડી, (૪) ઊંઝા, (૫) વિજાપુર, (૬) ખેરાલુ (૭) વડનગર. (૧) મહેસાણા-૧૧ (૪૪) [ભાજપ-૧૫, કોંગ્રેસ-૨૯] , (૨) વિસનગર-૯(૩૬)[ભાજપ-૭, કોંગ્રેસ-૧૨,અન્ય-૧૭],(૩) કડી -૯ (૩૬) [ભાજપ-૨૮, કોંગ્રેસ-૮], (૪) ઊંઝા-૯ (૩૬) [અપક્ષ--૩૫, કોંગ્રેસ-૧] (૫) વિજાપુર, (૬) ખેરાલુ (૭) વડનગર ,
- ❖ ગામડાંઓ :- ૬૧૬ (1)મહેસાણા (૧૧૬), (2)કડી (૧૨૧), (3)બહુચરાજી(૫૨), (4)વડનગર(૪૫), (5)વિસનગર(૬૦), (6)વિજાપુર(૬૫), (7)ઉંઝા (૩૨), (8) સતલાસણા(૭૩) અને (9)ખેરાલુ (૫૨)
- ❖ ગ્રામપંચાયત :- ૫૮૯
- ❖ આરટીઓ નંબર :- GJ-02
- ❖ નદીઓ :- પુષ્પાવતી, રૂપેણ,ખારી,સાબરમતી,સરસ્વતી
- ❖ જળાશય યોજના :- ધરોઈ ડેમ(સાબરમતી નદી)
- ❖ પર્વતો :- તારંગા
- ❖ સરોવર અને તળાવ :- શર્મિષ્ઠા તળાવ (વડનગર),રવિ તળાવ (મહેસાણા),ચિમનાબાઈ તળાવ (ખેરાલુ),દેળિયુંતળાવ,પીંડારિયા તળાવ, મલાવ તળાવ (વિસનગર)
- ❖ વાવ :- બોત્તેર કોઠાની વાવ (મહેસાણા), ધર્મશ્વરી વાવ(મોઢેરા), નરસિંહ મહેતાની વાવ(વડનગર)
- ❖ કુંડ :- સૂર્ય કુંડ (મોઢેરા), ગૌરીકુંડ(વડનગર),શક્તિ કુંડ(આખજ)
- ❖ ખનીજો :- ચિનાઈ માટી, કુદરતી વાયુ,તેલ, અને અકીક
- ❖ ઉદ્યોગ :- તાંબા પિત્તળના વાસણો (વિસનગર) કાચ ઉદ્યોગ (કડી) તથા ડેરી ઉદ્યોગ
- ❖ ડેરી :- દૂધસાગર ડેરી (મહેસાણા)
- ❖ પાક:- વરીયાળી,જીરૂ, ઇસબગુલ, ડાંગર,ઘઉં,કપાસ અને તેલીબિયાં
- ❖ જમીનનો પ્રકાર :- કાળી અને રેતાળ
- ❖ અગત્યના શહેરો :-વિસનગર,ઊંઝા ,કડી ,વડનગર,મોઢેરા ,તારંગા ,બહુચરાજી ,ખેરાલુ અને હારીજ
- ❖ જોવાલાયક સ્થળો :- સૂર્યમંદિર(મોઢેરા)તારંગા હિલસ્ટેશન તેમજ જૈન તીર્થસ્થાન ,ઉમિયામાતા નું મંદિર (ઊંઝા) ચેહર માતાજીનું મંદિર (મરતોલી), બહુચરાજી માતાજીનું મંદિર (બહુચરાજી), મીરાદાતારની દરગાહ (ઉનાવા), શંખેશ્વર જૈન મંદિર,હાડકેશ્વર મંદિર, શર્મિષ્ઠા તળાવ,ચોરી, શીતળા માતાનું મંદિર,તોરણ, અને તાનારીરીનું મંદિર (વડનગર),
- ❖ ઉચ્ચ શૈક્ષણિકસંસ્થાઓ :-
 - ગણપત યુનિવર્સિટી, ગણપતવિદ્યાનગર, મહેસાણા

➤ જીએમઆરઈ મેડીકલ કોલેજ, વડનગર

વિશેષ નોંધ :

- ❖ મહેસાણામાં દૂધસાગર ડેરી આવેલી છે .
- ❖ ગુજરાતમાં સૌથી વધુ ઈસબગુલનું ઉત્પાદન મહેસાણા જિલ્લામાં થઈ છે.
- ❖ મહેસાણા ઔદ્યોગિક શહેર તેમ જ મુખ્ય વેપાર કેન્દ્ર છે.
- ❖ વડનગર વડાપ્રધાન નરેન્દ્ર મોદીનું જન્મસ્થળ છે. શર્મિષ્ઠા તળાવનું નામ નરસિંહ મહેતાની દીકરી કુંવરબાઈ ની દીકરી શર્મિષ્ઠાના નામ ઉપરથી પાડવામાં આવ્યું છે.શર્મિષ્ઠા તળાવમાં કપિલા નદીનું પાણી સપ્તર્ષિના આરા દ્વારા આવે છે.
- ❖ કડીમાં કાચ ઉદ્યોગ વિકસ્યો છે
- ❖ વડનગરમાં નાગરોના ઇષ્ટદેવ હાટકેશ્વરમંદિર તેમજ શર્મિષ્ઠા તળાવ અને તાનારીરી સ્મારક અને કિર્તીતોરણ માટે પ્રખ્યાત છે. કીર્તીતોરણ નરસિંહ મહેતાનો ચોરો તરીકે પણ ઓળખાય છે.
- ❖ તાના અને રીરી કુંવરબાઈની દીકરીઓના નામ છે. તાનારીરીએ સંગીતની આકરી સાધના કરીને રાગ રાગિણીઓને આત્મસાત કર્યા હતા.
- ❖ વડનગરનું પ્રાચીન નામ આનર્તપુર અથવા આનંદપુર હતું. ઐતિહાસિક પુરાવાઓ એમ કહે છે કે આ સ્થળ ૪,૫૦૦ વર્ષ પૂર્વે પણ માનવ વસાહત હતી.
- ❖ રાજ્ય સરકાર દ્વારા દર વર્ષે મોઢેરા ના સુર્ય મંદિરમાં શાસ્ત્રીય નૃત્યકારો નો મેળો ભરાય છે . આ મંદિરનું નિર્માણ સોલંકી વંશના ભીમદેવ પહેલા દ્વારા બંધાવવા માં આવ્યું હતું.
- ❖ મહેસાણા જિલ્લામાં પાતાળકૂવા સૌથી વધુ સંખ્યામાં આવેલા છે.
- ❖ સિંચાઈનો સૌથી મોટો વિકાસ મહેસાણા જિલ્લામાંથી થયો છે.
- ❖ દેવમાલ વોરા સમાજ માટેનું પવિત્ર યાત્રાધામ આવેલું છે.
- ❖ ઊંઝામાં ઉમિયામાતાનું ભવ્ય મંદિર આવેલું છે. આ ઉપરાંત ખેતપેદાશોમાં દેશનું સૌથી મોટું માર્કેટ યાર્ડ છે.
- ❖ મીરાં દાતારની દરગાહ એ બધા ધર્મના માનસિક રીતે નબળા લોકો માટે પૂજા કરવાનું ઘણું મહત્વનું સ્થળ છે.
- ❖ મહેસાણામાં શંકુ વોટર પાર્ક એ ગુજરાતનો પ્રથમ અને ભારતમાંના સૌથી મોટો વોટરપાર્ક છે.
- ❖ મહેસાણા જિલ્લાનું જોટાણા તાલુકાનું મરતોલી ગામે ચેહરમાતાનું પ્રાચીન અદ્ભૂત મંદિર આવેલું છે.